

**Programa școlară pentru disciplina
Religie
Cultul Unitarian**

**Clasele a IX-a – a XII-a
– TC**

Învățământ liceal

- 2025 -

Nr. crt.	Filiera	Profilul	Domeniul/ Specializarea/ Calificarea	Clasele	Tip de programă (TC+CS/TC/CS)	Numele disciplinei din CS, cu rubrică proprie în catalog
1.	Teoretică	Real/Umanist	Toate	IX-XII	TC	Religie Unitariană

NOTĂ DE PREZENTARE

Prezenta programă școlară completează curriculumul pentru disciplina *Religie Unitariană*, cu aplicare pentru clasele din învățământul liceal, forma cu frecvență zi, începând cu anul școlar 2026-2027. Pentru această categorie de clase, conform planurilor-cadru pentru învățământul liceal, forma cu frecvență zi, aprobate ca anexe la OMEC nr. 4350/2025, studiul disciplinei are următoarea alocare orară săptămânală, defalcată pe segmentul *Trunchi comun* (TC):

An de studiu	Clasa a IX-a	Clasa a X-a	Clasa a XI-a	Clasa a XII-a
Tip segment curricular	TC	TC	TC	TC
Nr. săptămânal de ore	1	1	1	1

Programa școlară se elaborează în concordanță cu:

- *Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023;*
- *Recomandările Consiliului Uniunii Europene (2018) privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții;*
- *Repere pentru proiectarea, actualizarea și evaluarea Curriculumului național. Cadrul de referință al Curriculumului național, aprobat prin OME nr. 3239/2021;*
- *Profilul de formare al absolventului, aprobat prin OME nr. 6731/2023;*

Aceste documente stabilesc cadrul de dezvoltare a competențelor-cheie și a profilului de formare al absolventului de liceu, competențe la a căror formare contribuie și disciplina Religie.

Programa disciplinei *Religie Unitariană* este elaborată potrivit modelului de proiectare curriculară, centrat pe competențe. Construcția programei este realizată astfel încât să contribuie la dezvoltarea profilului de formare al elevului din ciclul liceal, care descrie așteptările exprimate față de elev la sfârșitul învățământului liceal, prin raportare la cerințele exprimate în *Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023*, precum și prin raportare la caracteristicile de dezvoltare ale elevilor.

Prin studierea disciplinei Religie, absolventul de liceu își dezvoltă identitatea personală și conștiința de sine, fundamentate pe valori spirituale și morale; demonstrează comportamente etice și responsabile, aplicabile în viața personală, socială și profesională; manifestă respect față de diversitate și disponibilitate pentru dialog constructiv; își consolidează cultura generală prin înțelegerea impactului religiei asupra civilizației și culturii universale; exersează capacitatea de reflecție critică și discernământ moral, esențiale pentru luarea deciziilor; se implică activ în comunitate, asumând valori de solidaritate, cooperare și responsabilitate civică.

Disciplina valorifică achizițiile formate în ciclul gimnazial, unde elevii au dobândit primele noțiuni de cultură religioasă, de morală și de raportare la valorile comunității. La liceu, accentul se mută de la acumularea de cunoștințe de bază la dezvoltarea competențelor de reflecție critică, discernământ moral și responsabilitate socială. Progresul vizează consolidarea unei identități personale asumate, pregătirea pentru viața adultă și integrarea valorilor spirituale în contexte sociale, culturale și profesionale mai complexe.

Este complementară cu disciplinele socio-umane prin perspectiva valorică și spirituală asupra omului și societății. Are caracter interdisciplinar, favorizând proiecte comune cu literatura, arta, științele sociale și educația civică.

Elemente de noutate pe care le aduce programa:

- Orientare spre competențe transversale (educația pentru cetățenie democratică, educația pentru viață, dezvoltare personală)
- Actualizarea conținuturilor (corelarea temelor religioase cu provocările lumii contemporane: digitalizare, ecologie, drepturile omului, migrație, multiculturalitate, inteligența artificială)
- Dimensiunea interactivă și practică (implicare socială, voluntariat, utilizarea proiectelor interdisciplinare)

- Deschiderea spre dialog (formarea competenței de dialog interconfesional și intercultural; prezentarea comparativă a valorilor comune ale diferitelor tradiții religioase)
- Accent pe formarea caracterului și a autocunoașterii (dezvoltarea rezilienței, a inteligenței emoționale și spirituale; instrumente de reflecție personală - jurnal reflexiv, portofoliu spiritual).

Structura programei școlare de Religie – Cultul Unitarian include, pe lângă nota de prezentare, următoarele elemente:

- Competențe generale;
- Competențe specifice și exemple de activități de învățare;
- Conținuturi;
- Sugestii metodologice.

Competențele sunt ansambluri structurate de cunoștințe, abilități și atitudini dezvoltate prin învățare, care permit rezolvarea unor probleme specifice unui domeniu sau a unor probleme generale, în contexte diverse.

Competențele generale se referă la achizițiile pe care elevul le dobândește la disciplina Religie pe parcursul întregului ciclu liceal. Acestea au un dublu rol: pe de o parte, reflectă contribuția disciplinei la profilul de formare al absolventului și, implicit, la dezvoltarea competențelor-cheie; pe de altă parte, structurează disciplina în funcție de profilul de formare.

Competențele specifice derivă din competențele generale și reprezintă etape intermediare în dobândirea acestora, fiind formate pe parcursul unui an școlar. Ele sunt adaptate nivelului de dezvoltare al elevilor, ghidează evaluarea performanțelor acestora și oferă cadrul pentru organizarea demersului didactic. Ca etape ale formării competențelor generale, competențele specifice evidențiază progresia acestora de la un an de studiu la altul, contribuind treptat la dezvoltarea competenței generale. Derivarea lor presupune o diferențiere atentă a etapelor procesului de învățare, astfel încât, la finalul studiului disciplinei *Religie Unitariană*, elevii să fi dobândit competențele generale corespunzătoare.

Activitățile de învățare constituie contexte în care competențele specifice sunt dezvoltate, exersate și consolidate. Ele au rol orientativ și recomandativ pentru profesori, oferindu-le libertatea de a folosi exemplele propuse de programa școlară, de a le completa sau de a le înlocui, astfel încât să adapteze procesul didactic la realitățile concrete ale clasei. În acest mod, crearea de parcursuri de învățare individualizate și personalizate nu mai rămâne un simplu ideal, ci devine realizabilă prin metode și modalități concrete de aplicare.

Conținuturile învățării - sunt organizate pe domenii și reprezintă achiziții de bază prin care se urmărește formarea competențelor elevilor. La nivelul fiecărei clase, programa prezintă o ofertă curriculară care include aspecte de învățătura creștină, dialogul interreligios și intercultural, formarea morală aplicată și implicarea responsabilă în viața comunitară

Sugestiile metodologice oferă exemple de strategii didactice, repere pentru planificarea demersului didactic și elemente pentru evaluarea continuă. Acestea includ recomandări privind desfășurarea efectivă a procesului de predare-învățare-evaluare centrat pe formarea competențelor, exemple de strategii didactice care sprijină realizarea competențelor specifice, precum și propuneri de abordare interdisciplinară și integrată. În plus, acestea cuprind repere pentru evaluarea învățării, raportată la competențele urmărite, putând fi utilizate diverse forme, metode și instrumente de evaluare.

Cadrele didactice sunt încurajate să planifice didactica pe baza competențelor, să adapteze activitățile la context și să utilizeze metode variate de evaluare, cu accent pe progresul și dezvoltarea elevului.

Pentru a asigura un cadru coerent în predarea disciplinei Religie Unitariană, programa școlară propune un set de elemente comune pentru toate cultele din România, care au drept de predare a propriei religii în sistemul de învățământ: lista competențelor generale, o parte dintre competențele specifice și o serie de exemple de activități de învățare și partea generală a sugestiilor metodologice. Listele de competențe specifice și de conținuturi sunt elaborate de către fiecare cult, permițând orientarea către teme relevante pentru fiecare dintre acestea.

COMPETENȚE GENERALE (CG)

CG1	Exprimarea identității religioase, la nivel individual și al comunității, în diferite contexte de viață
CG2	Analizarea formelor de exprimare religioasă și a modurilor de viață în religiile creștine
CG3⁽⁸⁾	Adoptarea unor decizii responsabile privind viața personală și comunitară, în concordanță cu valorile religioase-morale
CG4	Colaborarea cu ceilalți pentru promovarea comuniunii în societate, prin respectarea valorilor religioase ale fiecărei persoane

CLASA a IX-a

COMPETENȚE SPECIFICE (CS) ȘI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE (EAI)

CG 1 - Exprimarea identității religioase, la nivel individual și al comunității, în diferite contexte de viață. ⁽¹⁰⁾

Clasa a IX-a⁽⁹⁾ (1 oră/săptămână)
CS 1.1. Analiza principiilor fundamentale ale credinței unitariene comparându-le cu viziunile creștinismului timpuriu și din timpul Reformei
<ul style="list-style-type: none">- Identificare și comparare – elevii citesc fragmente din Noul Testament și texte istorice (Edictul de la Turda, scrieri unitariene timpurii) și completează un tabel comparativ cu principalele idei despre Dumnezeu, Iisus și libertatea de conștiință.- Dezbatere ghidată – grupurile formulează argumente „pro” și „contra” despre afirmația: „Rațiunea are prioritate față de dogmă în înțelegerea credinței”, aplicând principii unitariene.- Creare de sinteză vizuală – realizarea unui afiș sau colaj digital care ilustrează relația dintre Reforma protestantă și apariția unitarianismului în Transilvania.
CS 1.2. Explicarea modului în care identitatea religioasă se manifestă în viața cotidiană
<ul style="list-style-type: none">- Jurnal reflexiv – redactarea unui text scurt (200–250 cuvinte) despre modul în care valorile religioase influențează deciziile zilnice: relațiile, timpul liber, atitudinea față de sine și ceilalți.- Studiu de caz – analiza unei situații concrete (de exemplu, alegerea între onestitate și succes personal) și argumentarea unei decizii bazate pe valorile unitariene.- Interviu comunitar – elevii interviuează un membru al comunității bisericești despre modul în care își trăiește credința și prezintă concluziile într-un scurt raport.
CS 1.3. Analiza rolului familiei și al comunității parohiale în dezvoltarea credinței
<ul style="list-style-type: none">- Lectură și analiză de text liturgic – identificarea, într-un fragment din Liturghia unitariană, a elementelor care reflectă valorile familiei și comunității.- Proiect colaborativ – realizarea unui poster sau a unei prezentări PowerPoint cu tema „Familia și Biserica – piloni ai formării spirituale”, folosind citate biblice și fotografii din viața comunității locale.- Discuție dirijată / masă rotundă – elevii discută despre rolul părinților, al pastorului și al comunității în transmiterea credinței, argumentând cu exemple proprii.

CG 2 - Analizarea formelor de exprimare religioasă și a modurilor de viață în religiile lumii.

CS 2.1. Analiza elementelor specifice ale cultului unitarian și justificarea rolului Scripturii ca izvor de inspirație morală.
<ul style="list-style-type: none">- Studiu biblic ghidat – elevii identifică pasaje biblice utilizate frecvent în liturghia unitariană și explică mesajul moral transmis prin acestea.- Comparare interconfesională – analiza în grup a diferențelor și asemănarilor dintre un serviciu religios unitarian și unul ortodox/catolic/protestant (prin texte, imagini sau materiale video).- Proiect creativ – elaborarea unui mini-almanah intitulat „Biblia – ghidul moral al vieții”, care să includă versete comentate și aplicații practice pentru viața de zi cu zi.
CS 2.2. Descrierea modului în care Biblia este folosită în cult și în viața personală.
<ul style="list-style-type: none">- Observație participativă – participarea (directă sau prin înregistrare) la o slujbă unitariană și notarea momentelor în care se citește sau se comentează Biblia.- Activitate aplicativă – realizarea unui „plan de lectură biblică personală” pentru o săptămână, cu scurte reflecții zilnice despre texte alese.- Jurnal de învățare spirituală – elevii notează timp de o lună modul în care anumite texte biblice i-au influențat în gândire și comportament; jurnalul se discută la clasă.
CS 2.3. Analiza simbolismului sacramentelor unitariene.
<ul style="list-style-type: none">- Lectură comparativă – elevii citesc texte despre Botez și Căsătorie din perspectiva unitariană și le compară cu ritualurile din alte confesiuni creștine.- Activitate vizuală – realizarea unei diagrame sau infografii care prezintă simbolurile și semnificațiile spirituale ale principalelor sacramente unitariene.- Discuție evaluativă – conversație dirijată: „Ce înseamnă un sacrament fără dimensiune mistică, dar cu sens moral?” – elevii formulează argumente proprii.

CG 3 - Adoptarea unor decizii responsabile privind viața personală și comunitară, în concordanță cu valorile religios-morale.

CS 3.1. Aplicarea valorilor religioase în situații etice de bază, bazate pe etica biblică.
<ul style="list-style-type: none">- <i>Analiză de text biblic</i> – interpretarea unor fragmente din Predica de pe Munte pentru identificarea valorilor morale fundamentale (caritate, onestitate, iertare).- <i>Studiu de caz moral</i> – discutarea unor dileme cotidiene (copiatul la școală, respectul față de părinți, minciuna „nevinovată”) și formularea de soluții bazate pe principiile eticii unitariene.- <i>Mini-proiect de responsabilitate</i> – elevii aleg o valoare (ex. solidaritate) și o aplică o săptămână în comunitatea școlară, apoi prezintă rezultatele printr-un jurnal de reflecție.
CS 3.2. Analiza modului în care credința influențează deciziile de carieră și de viață.
<ul style="list-style-type: none">- <i>Chestionar reflexiv</i> – completarea unui chestionar cu întrebări privind valorile personale, interesele și felul în care credința poate orienta alegerea unei profesii.- <i>Interviù cu un profesionist</i> – elevii realizează interviuri cu persoane din diverse domenii (preot, profesor, medic, etc) despre rolul credinței în activitatea lor.- <i>Redactarea unui eseu personal</i> – „Cum pot trăi valorile unitariene în viitoarea mea profesie” – cu exemple și reflecții proprii.
CS 3.3. Evaluarea rolului eticii unitariene în fața problemelor sociale contemporane.
<ul style="list-style-type: none">- <i>Analiză documentară</i> – cercetarea unor texte ale Bisericii Unitariene privind justiția socială, sărăcia, protejarea mediului; extragerea principiilor morale fundamentale.- <i>Dezbatere publică</i> – „Poate o comunitate religioasă influența schimbarea socială?” – elevii formulează și apără argumente inspirate din etica unitariană.- <i>Campanie civică</i> – elaborarea unui plan de acțiune comunitară (ex. strângere de fonduri, voluntariat ecologic) ca expresie a credinței active.

CG 4 - Colaborarea cu ceilalți pentru promovarea comuniunii în societate, prin respectarea valorilor religioase ale fiecărei persoane.

CS 4.1. Aplicarea principiilor toleranței în relațiile interpersonale și în cadrul comunității.
<ul style="list-style-type: none">- <i>Studiu biblic tematic</i> – identificarea în Evangheliile a unor exemple de atitudine tolerantă (de ex. Iisus și Samarineanul) și discutarea aplicării lor în viața actuală.- <i>Joc de rol</i> – simularea unor situații de conflict (în clasă, familie, mediul online) și aplicarea principiilor de respect și empatie inspirate din credința unitariană.- <i>Realizarea unui „Cod al respectului”</i> – elaborarea, în echipă, a unui set de reguli etice pentru relațiile din clasă, bazat pe valorile toleranței și ale iubirii aproapelui.
CS 4.2. Sintetizarea principiilor de dialog interreligios și ecumenic.
<ul style="list-style-type: none">- <i>Documentare comparativă</i> – elevii cercetează elemente comune între confesiunile creștine (Botezul, rugăciunea, iubirea aproapelui) și le prezintă într-un tabel sinoptic.- <i>Simulare de conferință interreligioasă</i> – fiecare grup de elevi reprezintă o confesiune creștină și contribuie la o discuție pe tema „Valori comune pentru o lume mai bună”.- <i>Proiect colaborativ</i> – realizarea unui afiș sau clip video cu mesajul „Unitate în diversitate”, prezentat în școală sau în comunitate.
CS 4.3. Evaluarea rolului Bisericii în promovarea justiției sociale și a păcii.
<ul style="list-style-type: none">- <i>Analiză de text istoric</i> – studierea Edictului de la Turda (1568) ca document al toleranței religioase, urmată de discuții despre relevanța sa în prezent.- <i>Dezbatere dirijată</i> – „Biserica trebuie să fie o voce morală activă în societate?” – argumente pro și contra bazate pe exemple istorice și contemporane.)- <i>Activitate civică</i> – elevii planifică o acțiune de voluntariat sau o campanie pentru pace și solidaritate, coordonată de comunitatea locală.

CONȚINUTURI ALE ÎNVĂȚĂRII

Domenii de conținut	Conținuturi
1. Identitatea religioasă	1.1. Crezul unitarian (un singur Dumnezeu), valoarea Bibliei ca izvor al credinței, principii ale libertății conștiinței. 1.2. Rugăciunea individuală și comunitară, meditația, lectură biblică, introspecția. 1.3. Biserica ca o comunitate de sprijin. Rolul părinților în educația religioasă a copiilor.
2. Formele de exprimare religioasă	2.1. Structura Vechiului și Noului Testament, genurile literare biblice (istoric, poetic, profetic). Cântările bisericești. 2.2. Rolul Bibliei în Liturghie (predica și lecturile). Interpretarea Scripturii 2.3. Symbolismul Botezului, confirmării, sfințirii căsătoriei.
3. Deciziile responsabile din viață	3.1. Principii etice unitariene (caritate, onestitate, respect). Principii etice din Decalog și Predica de pe Munte (Etica lui Isus) 3.2. Vocația și chemarea spirituală. Probleme de etică socială: justiție socială, sărăcie, responsabilitatea față de mediul înconjurător. 3.3. Atitudinea Bisericii față de probleme sociale.
4. Colaborarea cu ceilalți	4.1. Relațiile cu persoanele de alte credințe. Exemplul Edictului de la Turda din 1568. 4.2. Relațiile cu alte confesiuni creștine și cu alte religii. Principii ale dialogului interreligios. 4.3. Contribuția Bisericii la o societate mai dreaptă și mai armonioasă.

**COMPETENȚE SPECIFICE (CS)
ȘI
EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE (EAI)**

CG 1 - Exprimarea identității religioase, la nivel individual și al comunității, în diferite contexte de viață.

Clasa a X-a (1 oră/săptămână)
CS 1.1. Analiza istoriei și a dezvoltării dogmei unitariene în raport cu Trinitarianismul.
<ul style="list-style-type: none"> - Crearea unei diagrame (Venn sau tabel) pentru a compara diferențele teologice majore dintre Trinitarianism și Unitarianism, concentrându-se pe Controversele Cristologice. - Lectură comparativă de texte teologice despre natura lui Dumnezeu și despre Isus Hristos, urmată de discuții în grup. - Realizarea unei linii cronologice cu principalele etape ale formării teologiei unitariene în Europa și Transilvania. - Prezentare multimedia: „Cum a influențat Reforma gândirea unitariană”.
CS 1.2. Evaluarea rolului libertății de conștiință în formarea identității religioase individuale.
<ul style="list-style-type: none"> - Evaluarea importanței autonomiei Individului în interpretarea credinței și a rolului Rațiunii în religie, cu argumente pro și contra din istoria Bisericii Unitariene. - Analiză și comentariu pe marginea unor texte despre libertatea religioasă (Biblia, Edictul de la Turda, Declarația Universală a Drepturilor Omului). - Dezbateri: „Este libertatea de conștiință un drept absolut?”. - Redactarea unui eseu personal: „Cum definesc libertatea spirituală în viața mea”
CS 1.3. Sintetizarea mesajului moral și spiritual al unor parabole biblice.
<ul style="list-style-type: none"> - Lectura și analiza unor parabole (Fiul risipitor, Samarineanul milostiv, Sămânța și ogorul). - Dramatizarea unei parabole și discutarea mesajului moral transmis. - Crearea unui jurnal vizual cu versete și reflecții personale asupra parabolilor alocate.

CG 2 - Analizarea formelor de exprimare religioasă și a modurilor de viață în religiile lumii.

CS 2.1. Explicarea rolului muzicii și al cântărilor religioase în cult.
<ul style="list-style-type: none"> - Ascultarea și analiza unor imnuri unitariene; identificarea mesajelor teologice și morale transmise prin versuri. - Vizită la corul bisericii și discuție cu dirijorul despre funcția educativă a muzicii religioase.) - Realizarea unui mini-proiect audio: „Cântările care inspiră credință și solidaritate”.
CS 2.2. Analiza importanței ritualurilor și a simbolurilor în exprimarea credinței.
<ul style="list-style-type: none"> - Compararea ritualurilor de duminică din diferite confesiuni creștine, pe baza unor materiale video sau descrieri scrise. - Crearea unei hărți conceptuale cu simbolurile principale ale cultului unitarian și semnificația lor morală. - Organizarea unei discuții despre rolul ritualului în păstrarea identității comunitare.
CS 2.3. Analiza stilistică și conținutul mesajului unor texte religioase (ex. predici, eseuri).
<ul style="list-style-type: none"> - Redactarea unui eseu de 500 de cuvinte pe o temă la alegere (ex. Rolul rațiunii în credință sau Mesajul Samarineanului milostiv pentru azi), exersând structura și argumentația. - Alegerea unei teme morale din Biblie și redactarea unui eseu original, urmată de lectură publică. - Revizuirea în perechi a eseurilor, pentru îmbunătățirea limbajului teologic și stilistic.

CG 3 - Adoptarea unor decizii responsabile privind viața personală și comunitară, în concordanță cu valorile religios-morale.

CS 3.1. Sintetizarea modului în care valorile creștine, bazate pe textul biblic, pot fi integrate în viața personală.
<ul style="list-style-type: none"> - Identificarea valorilor fundamentale în Predica de pe Munte și discutarea aplicării lor în viața cotidiană. - Elaborarea unui plan personal de dezvoltare morală inspirat din valorile creștine. - Prezentarea unor situații concrete din viața elevilor și argumentarea deciziilor morale posibile.
CS 3.2. Evaluarea unor dileme etice contemporane.

- Evaluarea argumentelor dintr-o dilemă etică actuală (ex. etica digitală, onestitatea în era inteligenței artificiale - IA) din perspectiva principiilor etice unitariene (libertate și responsabilitate personală).
- Analiză de cazuri etice moderne (tehnologie, ecologie, dreptate socială).
- Dezbateri: „Poate religia oferi răspunsuri pentru dilemele lumii moderne?”.
- Crearea unui portofoliu de articole, texte și reflecții privind o problemă etică de actualitate.

CS 3.3. Aplicarea cunoștințelor despre tradiții religioase în proiecte comunitare.

- Documentare despre proiecte de voluntariat derulate de Biserica Unitariană și alte confesiuni.
- Participare la o activitate de sprijin comunitar (ex. campanie umanitară, ecologică).
- Elaborarea unui raport de grup despre contribuția religiei la coeziunea socială.

CG 4 - Colaborarea cu ceilalți pentru promovarea comuniunii în societate, prin respectarea valorilor religioase ale fiecărei persoane.

CS 4.1. Aplicarea principiilor toleranței în relațiile interpersonale și în cadrul comunității.

- Analizarea unor texte biblice și istorice despre toleranță și respectul față de aproapele.
- Joc de rol: rezolvarea pașnică a unor conflicte cotidiene prin ascultare și empatie.
- Elaborarea unei campanii școlare intitulată „Respectul începe cu mine”.

CS 4.2. Aplicarea principiilor de dialog interreligios și ecumenic în analiza unor cazuri de colaborare interconfesională.

- Documentare despre principalele organizații și evenimente ecumenice din lume și din România.
- Realizarea unei mese rotunde cu invitați de diferite confesiuni, pentru a discuta valori comune.
- Prezentare creativă: „Puntea dintre credințe – dialogul ca formă de iubire creștină”.

CS 4.3. Analiza comparativă a rolului Bisericii în promovarea justiției sociale în context național și internațional.

- Cercetarea și evaluarea unei inițiative recente a Bisericii Unitariene (sau a unei organizații asociate) în domeniul carității sau voluntariatului (ex. acțiuni privind ajutorarea refugiaților din Ucraina).
- Analiza implicării Bisericii în momente istorice de apărare a drepturilor omului.
- Discuție dirijată: „Cum pot valorile creștine contribui la o societate mai dreaptă?”.
- Realizarea unui proiect comunitar dedicat păcii, echității sau solidarității.

CLASA a X-a

CONȚINUTURI ALE ÎNVĂȚĂRII

Domenii de conținut	Conținuturi
1. Identitatea religioasă	1.1. Conciliile ecumenice și controversele cristologice. Teologia unitariană despre Isus. 1.2. Autonomia individului în interpretarea credinței. Rolul rațiunii în religie. 1.3. Parabole din Noul Testament (Fiul Risipitor, Samarineanul Milostiv). Analiza simbolică și aplicațiile practice ale parabolilor.
2. Formele de exprimare religioasă	2.1. Istoria imnelor unitariene, corurile. Utilizarea cântecului (pasiunea, gradualul protestant). 2.2. Semnificația ritualurilor de duminică. 2.3. Tehnici de scriere a unui eseu. Structura și argumentația.
3. Deciziile responsabile din viață	3.1. Conștiința morală. Libertatea și responsabilitatea personală. Interpretarea unitariană a eticii biblice. 3.2. Probleme etice privind cinstea și responsabilitatea. Onestitatea în era digitală. 3.3. Implicarea în acțiuni de caritate și voluntariat.
4. Colaborarea cu ceilalți	4.1. Structura și funcțiile organizațiilor ecumenice. 4.2. Relațiile cu alte confesiuni creștine și cu alte religii. Principii ale dialogului interreligios. 4.3. Contribuția Bisericii la o societate mai dreaptă și mai armonioasă.

CLASA a XI-a

COMPETENȚE SPECIFICE (CS) ȘI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE (EAI)

CG 1 - Exprimarea identității religioase, la nivel individual și al comunității, în diferite contexte de viață.

Clasa a XI-a (1 oră/săptămână)
CS 1.1. Evaluarea contribuției Bisericii Unitariene la cultura și societatea transilvăneană.
<ul style="list-style-type: none">- Evaluarea contribuției marilor personalități unitariene în artă, literatură sau educație (ex. rolul Bisericii în educație).- Analizarea unor texte sau imagini despre personalități unitariene care au contribuit la dezvoltarea educației și culturii (Brassai, Berde Mózes, Dávid Ferenc).- Realizarea unei hărți mentale care ilustrează domeniile de influență ale Bisericii Unitariene (educație, artă, societate).- Prezentare în echipe: „O figură emblematică a unitarianismului transilvănean”.
CS 1.2. Analiza evoluției dogmei unitariene în raport cu știința modernă.
<ul style="list-style-type: none">- Analiza modului în care religia unitariană a abordat problemele teologice generate de Teoria Evoluției, elaborând un răspuns argumentat în cadrul dialogului dintre teologie și știință.- Dezbateri: „Este credința compatibilă cu rațiunea științifică?”.- Realizarea unui eseu sau poster: „Dialogul dintre credință și știință în viziunea unitariană”.
CS 1.3. Sintetizarea unei viziuni personale despre spiritualitate, în raport cu doctrinele tradiționale.
<ul style="list-style-type: none">- Lectura unor texte spirituale din tradiția unitariană și formularea unor reflecții personale.- Elaborarea unui jurnal spiritual pe durata semestrului, cu observații privind trăirea credinței în viața cotidiană.- Prezentare creativă: „Cum îmi definesc propria spiritualitate”.

CG 2 - Analizarea formelor de exprimare religioasă și a modurilor de viață în religiile lumii.

CS 2.1. Analiza rolului teologiei practice în viața Bisericii.
<ul style="list-style-type: none">- Discuție dirijată despre activitățile pastorale (predică, vizite, consiliere spirituală) și rolul lor în sprijinirea comunității.- Observarea unei slujbe sau a unui eveniment bisericesc și redactarea unui raport reflexiv.- Simulare: elaborarea unui plan simplu de activități pentru comunitatea locală.
CS 2.2. Evaluarea diferitelor forme de artă sacră și a rolului lor în exprimarea credinței.
<ul style="list-style-type: none">- Evaluarea arhitecturii unei biserici unitariene, justificând modul în care sobrietatea și simplitatea reflectă viziunea teologică unitariană (anti-idolatrie și accentul pe esență).- Analizarea unor imagini de arhitectură bisericească, pictură, sculptură sau muzică religioasă, evidențiind mesajele spirituale.- Vizită la o biserică unitariană și identificarea elementelor artistice specifice. (aplicare)- Crearea unei expoziții foto sau digitale cu tema „Frumusețea credinței în artă”.
CS 2.3. Aplicarea cunoștințelor biblice și teologice în interpretarea fenomenelor sociale contemporane.
<ul style="list-style-type: none">- Analizarea unor texte biblice despre dreptate, iubire, solidaritate și corelarea lor cu probleme sociale actuale.- Studiu de caz: „Atitudinea creștină față de sărăcie, migrație și excludere socială”.- Redactarea unui articol de opinie religioasă despre o temă socială de actualitate.

CG 3 - Adopatarea unor decizii responsabile privind viața personală și comunitară, în concordanță cu valorile religios-morale.

CS 3.1. Analiza modului în care credința influențează deciziile de carieră și de viață.
<ul style="list-style-type: none">- Discuție de grup: „Cum pot valorile spirituale să orienteze alegerile profesionale?”.- Interviu cu persoane care au integrat credința în profesia lor (medic, profesor, artist).- Eselu personal: „Vocația mea și credința – un drum comun”.
CS 3.2. Evaluarea unor dileme etice complexe, luând în considerare principiile teologice și morale.
<ul style="list-style-type: none">- Analiză de cazuri complexe (avort, eutanasiu, dreptate socială) prin prisma valorilor biblice.- Dezbateri: „Există adevăr moral universal?”.- Redactarea unei argumentări scrise asupra unei dileme morale contemporane.
CS 3.3. Sintetizarea unei argumentări etice clare pe o temă dată.

- Elaborarea unui discurs sau a unei scrisori deschise care sintetizează o argumentare etică solidă pe tema responsabilității față de mediul înconjurător (ecologie), folosind valori unitariene.
- Lucru în grup: formularea unui set de principii etice pentru o situație ipotetică.
- Prezentarea orală și apărarea publică a unui punct de vedere etic.

CG 4 - Colaborarea cu ceilalți pentru promovarea comuniunii în societate, prin respectarea valorilor religioase ale fiecărei persoane.

CS 4.1. Evaluarea rolului dialogului interreligios și ecumenic în soluționarea conflictelor sociale

- Analizarea unor documente ecumenice contemporane (Consiliul Mondial al Bisericilor, Vatican II).
- Organizarea unui atelier de discuții despre valorile comune ale diferitelor confesiuni creștine.
- Crearea unui proiect comun cu elevi din alte confesiuni: „Ce ne unește, nu ce ne desparte”.

CS 4.2. Aplicarea unor strategii de promovare a toleranței în societate.

- Elaborarea unui plan de acțiune pentru un proiect de voluntariat interconfesional, aplicând principiile dialogului interreligios și ecumenic.
- Studierea cazurilor istorice de toleranță religioasă în Transilvania.
- Proiect colaborativ: realizarea unui afiș, clip video sau campanie online pentru promovarea toleranței.
- Evaluarea modului în care mesajul de toleranță poate fi integrat în viața școlii.

CS 4.3. Analiza comparativă a rolului Bisericii în promovarea justiției sociale în context național și internațional.

- Documentare despre implicarea Bisericii în cauze sociale (caritate, educație, drepturi civile).
- Dezbateri: „Rolul Bisericii – moral sau politic?”.
- Propunerea unui plan de acțiune socială inspirat din valorile creștine.

CLASA a XI-a

CONȚINUTURI ALE ÎNVĂȚĂRII

Domenii de conținut	Conținuturi
1. Identitatea religioasă	1.1. Rolul Bisericii în educație, artă, literatură și arhitectură. Contribuția marilor personalități unitariene. 1.2. Dialogul dintre teologie și știință. Problema creației și a evoluției. 1.3. Căutarea sensului vieții. Rolul experiențelor personale în formarea credinței.
2. Formele de exprimare religioasă	2.1. Predica și rolul ei în modernitate. Pastorația și comunitatea. 2.2. Arhitectura bisericească. Pictura, sculptura și alte forme de artă. 2.3. Rolul Bisericii în societatea contemporană.
3. Deciziile responsabile din viață	3.1. Vocația și chemarea spirituală. Etica muncii. 3.2. Probleme de etică socială: justiție socială, sărăcie, responsabilitatea față de mediul înconjurător. Probleme de etică aplicată (bioetică, ecologie). 3.3. Tehnici de argumentare. Construcția unui raționament etic coerent.
4. Colaborarea cu ceilalți	4.1. Relațiile cu alte confesiuni creștine și cu alte religii. Principii ale dialogului interreligios. 4.2. Proiecte de voluntariat interconfesionale. Proiecte de comunicare a valorilor religioase. 4.3. Contribuția Bisericii la promovarea drepturilor omului și a justiției sociale.

**COMPETENȚE SPECIFICE (CS)
ȘI
EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE (EAI)**

CG 1 - Exprimarea identității religioase, la nivel individual și al comunității, în diferite contexte de viață.

Clasa a XII-a (1 oră/săptămână)
CS 1.1. Analiza rolului Bisericii Unitariene în secolul XX, cu un focus pe perioada de rezistență și supraviețuire.
<ul style="list-style-type: none"> - Documentare despre viața religioasă în perioada comunistă și redactarea unui scurt raport despre formele de rezistență spirituală. - Interviu cu un membru al comunității care a trăit în acea perioadă și prezentarea concluziilor. - Realizarea unei prezentări digitale: „Credință și curaj în vremuri dificile”.
CS 1.2. Evaluarea provocărilor contemporane la adresa credinței.
<ul style="list-style-type: none"> - Evaluarea impactului secularismului, pluralismului religios și a evoluției tehnologiei asupra credinței unitariene, propunând strategii de răspuns. - Analiză în grup a unor texte sau articole privind secularizarea, pluralismul și relativismul moral. - Dezbateri: „Credința într-o lume dominată de tehnologie și individualism”. - Crearea unui poster sau clip video cu tema „Cum îmi păstrez credința în lumea de azi”.
CS 1.3. Sintetizarea unei viziuni personale despre viitorul credinței unitariene.
<ul style="list-style-type: none"> - Discuție dirijată: „Ce forme noi de exprimare religioasă vor marca generațiile viitoare?”. - Redactarea unui eseu-reflecție: „Cum văd eu viitorul Bisericii Unitariene”. - Realizarea unei prezentări sau a unei scrisori deschise adresate comunității despre direcțiile spirituale dorite pentru viitor.

CG 2 - Analizarea formelor de exprimare religioasă și a modurilor de viață în religiile lumii.

CS 2.1. Crearea unui proiect personal care să reflecte valorile unitariene.
<ul style="list-style-type: none"> - Dezvoltarea unui proiect (un scurtmetraj, o campanie social media, un eseu publicistic) care să comunice o valoare unitariană (ex. justiția socială sau libertatea conștiinței) relevantă pentru societatea actuală. - Alegerea unei teme personale (credință, voluntariat, artă sacră) și elaborarea unui proiect de impact comunitar. - Organizarea unei expoziții, a unui eveniment caritabil sau a unei campanii educative cu tematică religioasă. - Prezentarea publică a proiectului și evaluarea modului în care reflectă principiile spirituale unitariene.
CS 2.2. Evaluarea rolului noilor tehnologii în viața religioasă.
<ul style="list-style-type: none"> - Analizarea prezenței Bisericii Unitariene în mediul online și discutarea avantajelor și riscurilor acestei forme de comunicare. - Cercetarea modului în care rețelele sociale pot fi folosite pentru educație morală și spirituală. - Elaborarea unui ghid digital etic: „Cum folosesc tehnologia într-un mod responsabil și moral”.
CS 2.3. Analiza evoluției conceptelor teologice în timp.
<ul style="list-style-type: none"> - Studierea modului în care s-au schimbat conceptele despre Dumnezeu, mântuire și comunitate de-a lungul istoriei Bisericii Unitariene. - Compararea textelor teologice din secole diferite pentru a evidenția continuitatea și transformarea doctrinară. - Redactarea unei sinteze: „Teologia în mișcare – credința ca proces viu”.

CG 3 - Adoptarea unor decizii responsabile privind viața personală și comunitară, în concordanță cu valorile religios-morale.

CS 3.1. Aplicarea valorilor unitariene în rolul de cetățean responsabil.
<ul style="list-style-type: none"> - Analiza modului în care un lider religios a manifestat responsabilitate civică în istoria recentă (perioada comunistă și post-1989), aplicând lecțiile la propriul rol de cetățean activ. - Identificarea valorilor creștine care pot orienta comportamentul civic (respect, echitate, dreptate). - Participarea la o acțiune comunitară sau civică, urmată de redactarea unui raport de reflecție. - Realizarea unei prezentări: „Cetățenia activă prin prisma credinței”.
CS 3.2. Sintetizarea unei viziuni despre relația dintre credință și viața profesională.
<ul style="list-style-type: none"> - Discuții de grup despre etica profesională și modul în care valorile religioase pot ghida deciziile în carieră. - Elaborarea unui cod etic personal inspirat din principiile unitariene. - Interviu cu un profesionist despre echilibrul dintre credință și responsabilitate profesională.

CS 3.3. Evaluarea responsabilității personale în fața problemelor morale complexe.

- Studiu de caz pe teme precum bioetica, protecția mediului, justiția socială.
- Redactarea unei argumentări personale pentru o decizie morală dificilă.
- Organizarea unei mese rotunde: „Cum putem trăi responsabil într-o lume în schimbare?”.

CG 4 - Colaborarea cu ceilalți pentru promovarea comuniunii în societate, prin respectarea valorilor religioase ale fiecărei persoane.**CS 4.1. Crearea unui plan de acțiune socială bazat pe principiile etice unitariene de justiție și pace.**

- Analiză de texte și documente despre implicarea Bisericii în apărarea păcii și a demnității umane.
- Dezbateri: „Poate credința aduce pacea între oameni?”.
- Crearea unei campanii de conștientizare a valorilor păcii și solidarității în comunitate.

CS 4.2. Analiza mișcărilor religioase contemporane.

- Analiza comparativă a unui fenomen religios nou din perspectiva teologică unitariană, evaluând punctele de divergență și convergență.
- Cercetare despre noile mișcări spirituale și impactul lor asupra tinerilor.
- Prezentare comparativă între diferite forme moderne de spiritualitate și credința unitariană.
- Elaborarea unui articol informativ: „Provocările pluralismului religios astăzi”.

CS 4.3. Sintetizarea unei viziuni despre viitorul Bisericii Unitariene.

- Discuție colectivă: „Cum poate Biserica răspunde nevoilor spirituale ale noii generații?”.
- Crearea unui eseu-manifest sau a unei scrisori adresate Bisericii despre rolul tinerilor în viața comunității.
- Organizarea unei prezentări publice cu tema „Biserica Unitariană în secolul XXI – credință, libertate, responsabilitate”.

CLASA a XII-a**CONȚINUTURI ALE ÎNVĂȚĂRII**

Domenii de conținut	Conținuturi
1. Identitatea religioasă	1.1. Scurtă istorie recentă a Bisericii Unitariene (perioada comunistă și post-1989). Rolul liderilor religioși în timpul persecuției. 1.2. Secularismul, pluralismul religios, evoluția științei și tehnologiei. 1.3. Proiecții și perspective ale Bisericii în secolul XXI.
2. Formele de exprimare religioasă	2.1. Proiecte de creație (eseu, prezentare, acțiune socială). Analiza mesajului și a contextului unor texte biblice relevante pentru un proiect personal 2.2. Utilizarea internetului, a rețelelor sociale și a altor platforme digitale în Biserică. Rolul mediului online în exprimarea credinței. 2.3. Modernismul și postmodernismul în teologie.
3. Deciziile responsabile din viață	3.1. Participarea la viața publică, drepturile și responsabilitățile civice. Probleme de etică globală (pace, justiție internațională). 3.2. Etica profesională din perspectiva valorilor unitariene. 3.3. Responsabilitatea pentru acțiunile proprii. Luarea deciziilor în fața dilemelor morale.
4. Colaborarea cu ceilalți	4.1. Contribuția Bisericii la o societate mai dreaptă și mai armonioasă. 4.2. Fenomene religioase noi. Rolul Bisericii în fața diversității religioase. 4.3. Proiecții și perspective ale Bisericii în secolul XXI.

A. Strategii didactice – direcții de actualizare și valorizare a metodelor de predare

Sugestiile metodologice au rolul de a sprijini cadrul didactic în proiectarea, organizarea și desfășurarea procesului educațional specific disciplinei Religie Unitariană, în concordanță cu finalitățile educaționale ale învățământului liceal și cu principiile pedagogiei centrate pe elev. Acestea vizează formarea competențelor religios-morale, cognitive, sociale și digitale, în acord cu profilul de formare al absolventului de liceu și cu specificul teologic al cultului unitarian.

Demersul didactic are ca finalitate dezvoltarea capacității de înțelegere rațională a textului biblic, formarea discernământului moral, consolidarea identității personale și spirituale și asumarea responsabilității sociale. În acest context, se recomandă utilizarea unor strategii didactice variate, care valorifică experiența de viață a elevului și stimulează gândirea critică, reflecția etică, creativitatea și cooperarea.

1. Metode tradiționale și moderne integrate

- Explicația și lectura analitică – pentru înțelegerea sensului teologic, moral și simbolic al textelor biblice.
- Conversația euristică – pentru stimularea reflecției personale și a dialogului rațional în jurul valorilor biblice.
- Studiul de caz – pentru analiza situațiilor morale și sociale actuale în lumina principiilor biblice.
- Dezbateră dirijată – pentru formarea gândirii critice și argumentării etice.
- Eseul argumentativ – pentru dezvoltarea exprimării personale și a capacității de sinteză morală.
- Proiectul tematic – pentru integrarea conținuturilor biblice în contexte interdisciplinare și comunitare.
- Portofoliul de învățare – ca instrument de reflecție, evaluare și autoevaluare a progresului spiritual și cognitiv.

2. Metode bazate pe competențe digitale și colaborative

Disciplina religie unitariană valorifică mediul digital ca spațiu de explorare și comunicare a valorilor religioase, etice și culturale:

- WebQuest biblic – explorarea temelor morale sau sociale biblice prin surse digitale.
- Prezentări multimedia și infografice – realizate de elevi pe teme din Vechiul și Noul Testament.
- Podcasturi și vloguri educaționale – reflecții personale privind mesajul biblic aplicat vieții contemporane.
- Utilizarea platformelor educaționale (ex. Google Classroom, Padlet) pentru colaborare, schimb de resurse și feedback formativ.

3. Metode pentru dezvoltarea competențelor etice și civice

Predarea textului biblic trebuie să conducă la formarea unor atitudini morale și civice, prin activități de tip:

- Învățare prin proiecte de responsabilitate socială – voluntariat, campanii de conștientizare, activități comunitare.
- Analiza dilemelor morale – pentru stimularea judecății de valoare și a discernământului etic.
- Jurnalul reflexiv – ca instrument de autocunoaștere spirituală și morală.

B. Abordarea conținuturilor

Abordarea conținuturilor disciplinei Religie unitariană presupune un echilibru între rigoarea exegetică, deschiderea intelectuală și aplicabilitatea practică a mesajului biblic. Profesorul are libertatea de a selecta și adapta temele, respectând logica teologică și pedagogică a programei.

Principii orientative:

- Centrarea pe competențe – conținuturile devin mijloace pentru formarea capacității de interpretare, reflecție și aplicare morală.
- Contextualizarea – raportarea textelor biblice la realitățile contemporane și la experiența de viață a elevilor.
- Interdisciplinaritatea – conexiuni între Biblie, istorie, artă, literatură, etică, educație civică.
- Dialogul interconfesional și intercultural – valorificarea diversității religioase și a perspectivelor comune privind valorile umane fundamentale.

Conținuturile disciplinei Religie unitariană sunt organizate pe domenii majore, corespunzătoare unei progresii curriculare pe parcursul ciclului liceal. Acestea susțin formarea competențelor generale (CG1–CG4) prin experiențe de învățare variate, reflexive și colaborative, adaptate specificului vârstei și contextului spiritual al elevilor.

Tabelul de mai jos sintetizează principalele domenii de conținut, temele majore și accentele formative pentru fiecare clasă:

Clasa	Domenii de conținut (corelate cu competențele generale)	Conținuturi principale	Accent formativ
IX	Identitatea religioasă și valorile morale fundamentale (CG1, CG3)	Fundamentele credinței unitariene; imaginea lui Dumnezeu; omul ca ființă morală și rațională;	Formarea identității religioase și morale; descoperirea valorilor propriei tradiții spirituale.

		poruncile morale; libertatea de conștiință; respectul față de viață și diversitate.	
X	Modele morale și responsabilitate spirituală (CG2, CG3)	Modele biblice și istorice de credință; Edictul de la Turda; principiile toleranței religioase; rugăciunea, meditația, implicarea comunitară.	Dezvoltarea atitudinii reflexive și a responsabilității față de sine și comunitate.
XI	Viața lui Isus și comunitatea credinței (CG1, CG4)	Învățăturile lui Isus; iubirea aproapelui; iertarea; compasiunea; rolul comunității religioase; tradițiile unitariene; cooperarea.	Formarea conștiinței morale și spirituale prin participarea activă în comunitatea de credință.
XII	Religia și etica în lumea contemporană (CG2, CG4)	Dialogul interreligios; credința și știința; etica digitală; provocări morale actuale; libertatea de gândire; respectul față de alteritate; responsabilitatea globală.	Dezvoltarea discernământului moral, a spiritului critic și a deschiderii față de diversitate.

Această organizare asigură o coerență verticală între clase și reflectă echilibrul dintre dimensiunea cognitivă, morală și spirituală a formării religioase. Fiecare domeniu contribuie la dezvoltarea integrată a competențelor generale: CG1 – înțelegerea valorilor credinței; CG2 – reflecția morală și spirituală; CG3 – participarea responsabilă la viața comunității; CG4 – colaborarea și dialogul interconfesional.

C. Contexte și medii de învățare

Predarea Religiei unitariene în liceu trebuie să se realizeze într-un cadru educațional deschis, incluziv și participativ, care să favorizeze învățarea reflexivă și colaborativă.

1. Spații educaționale

- Sala de clasă cu dispunere flexibilă pentru lucru individual, în perechi sau în grupuri.
- Cabinetul de religie / spațiul de reflecție – loc destinat studiului, dialogului și reflecției personale.
- Spațiul comunitar – implicarea elevilor în activități civice, culturale și educative derivate din valorile biblice.

2. Învățare mixtă și digitală

- Combinarea activităților față în față cu resurse digitale și platforme interactive.
- Utilizarea resurselor multimedia (texte, imagini, podcasturi) pentru susținerea înțelegerii textului biblic.
- Învățare asincronă prin teme digitale și feedback individualizat.

3. Învățare prin colaborare și implicare socială

- Proiecte interdisciplinare cu alte discipline (istorie, literatură, educație civică).
- Campanii educative și civice inspirate din principiile morale biblice.
- Activități de voluntariat sau parteneriate școală–comunitate, prin care elevii aplică valorile studiate.

4. Învățare reflexivă și personalizată

- Utilizarea jurnalelor personale, reflecțiilor scrise și discuțiilor ghidate.
- Activități de autocunoaștere și formare a identității spirituale.
- Adaptarea demersului didactic la ritmul și nivelul fiecărui elev.

5. Resurse digitale recomandate

Integrarea competențelor digitale în Religie contribuie la formarea unei gândiri critice, reflexive și responsabile în utilizarea informațiilor religioase și culturale. Profesorii sunt încurajați să utilizeze instrumente și platforme digitale pentru a diversifica experiențele de învățare și pentru a stimula creativitatea elevilor.

Exemple de resurse și instrumente utile:

- platforme educaționale: *Google Classroom, Padlet, Kahoot, Quizizz, Nearpod*;
- aplicații și site-uri biblice interactive (Biblia electronică, siteuri cu traduceri biblice);
- colecții digitale și arhive culturale: *Europeana, Biblioteca Digitală Mondială, Project Gutenberg* – pentru texte și ilustrații religioase;

- aplicații de editare multimedia (Canva, Genially) pentru realizarea de prezentări, infografice și portofolii spirituale;
- resurse audio-vizuale: podcasturi teologice, documentare biblice, tururi virtuale ale locurilor sfinte.
- utilizarea IA ca instrument de studiu biblic

Resursele digitale trebuie selectate critic, în acord cu valorile teologice și educaționale ale cultului unitarian, respectând normele de etică digitală, drepturile de autor și protecția datelor personale.

D. Aspecte privind evaluarea

Evaluarea în cadrul disciplinei religie Unitariană are un caracter formativ și integrator, vizând atât achizițiile cognitive, cât și dezvoltarea atitudinilor morale, civice și spirituale. Scopul evaluării este sprijinirea progresului elevului și reglarea demersului didactic.

Principii generale:

- Corelarea permanentă între predare, învățare și evaluare.
- Centrarea pe competențe, nu pe acumularea de informații.
- Evaluarea progresului individual și a capacității de reflecție.
- Utilizarea evaluării ca instrument de motivație și autoreglare.

Modalități de evaluare:

- Evaluare tradițională: teste scrise și orale, analize de text biblic, eseuri.
- Evaluare alternativă: portofolii, proiect tematic, jurnal reflexiv, fișe de autoevaluare.
- Evaluare prin produs: prezentări, creații artistice sau digitale cu conținut biblic.
- Observarea sistematică: implicarea, cooperarea, comportamentul etic și responsabil.

Evaluarea competențelor digitale și interdisciplinare:

- Utilizarea proiectelor multimedia, prezentărilor online și platformelor educaționale.
- Promovarea evaluării colaborative și a feedback-ului constructiv între elevi.

E. Religie unitariană ca disciplină de Bacalaureat – implicații pentru predare-învățare-evaluare

Includerea disciplinei Religie unitariană ca disciplină opțională pentru examenul de Bacalaureat, conferă acesteia un statut formativ și evaluativ major, orientat spre consolidarea competențelor teologice, morale și culturale dobândite pe parcursul ciclului liceal.

Evaluarea finală trebuie să reflecte:

- înțelegerea și interpretarea coerentă a textului biblic;
- capacitatea de argumentare etică și aplicare a principiilor morale la situații concrete;
- exprimarea clară, logică și corectă a ideilor;
- asumarea conștientă a valorilor spirituale și civice.

Pregătirea elevilor pentru examen presupune activități de sinteză, reflecție și aplicare:

- simulări de itemi bazate pe texte biblice și teme morale;
- dezvoltarea gândirii critice și a exprimării personale prin eseuri și dezbateri;
- formarea competențelor de interpretare prin exerciții de analiză contextuală a textelor;
- integrarea competențelor digitale pentru prezentări, portofolii sau resurse interactive de învățare.

Evaluarea la această disciplină trebuie să mențină echilibrul între dimensiunea cognitivă și cea formativă, între analiza rațională a textului biblic și reflecția morală, între rigoarea științifică și dimensiunea umanistă a studiului religios. Astfel, Religia unitariană devine nu doar o disciplină de evaluare academică, ci și un spațiu de formare a gândirii morale, a responsabilității și a discernământului personal, contribuind la împlinirea profilului de formare al absolventului de liceu.

F. Adaptarea procesului de predare-învățare-evaluare la specificul diferitelor grupuri de elevi

În cadrul orelor de Religie unitariană, este esențială adaptarea strategiilor didactice, a conținuturilor și a modalităților de evaluare pentru a răspunde nevoilor diverse ale elevilor, în special ale celor cu cerințe educaționale speciale (CES) și/sau dizabilități. Acest demers implică utilizarea unor metode active, centrate pe elev, care să stimuleze participarea, empatia și reflecția personală, precum și personalizarea sarcinilor de lucru în funcție de ritmul și stilul de învățare al fiecărui elev. Materialele didactice pot fi adaptate vizual, auditiv sau tactil, în funcție de tipul dizabilității, iar evaluarea trebuie să fie continuă, formativă, oferind feedback constructiv și încurajând progresul individual. Colaborarea cu profesorii de sprijin, consilierul școlar și familia este, de asemenea, un element-cheie pentru integrarea eficientă a elevilor cu CES în activitățile de la clasă, asigurând un climat incluziv și valorificând potențialul fiecărui elev.

GRUP DE LUCRU

Nume și prenume	Funcție/Titlu științific	Instituție de apartenență, localitate, județ
Andrási Benedek	Episcop vicar	Biserica Unitariană Maghiară

RESPONSABILI/COORDONATORI ȘTIINȚIFICI

Nume și prenume	Funcție/Titlu științific	Instituție de apartenență	Calitate
Zăbavă Mihaela	Consilier CNCE	Centrul Național pentru Curriculum și Evaluare	Responsabil CNCE
Dr. Lakatos Sándor	Director, profesor de religie	Liceul Teologic Unitarian „Berde Mózes”	Coordonator științific
Pislaru Cătălin	Inspector general MEC	Ministerul Educației și Cercetării	Responsabil MEC